

Beogradjske Novine

Br. 209.

Izlaze: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajnjem zapadnijem od v. i kr. Četa po cijeni od . . . 8 kaleri
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . 10 kaleri
Izvan ovog područja po cijeni od . . . 12 kaleri

Mjesečna preplata:

U Beogradu i u krajnjem zapadnijem od v. i kr. Četa za polin i četvrt polin . . . 2-50
U Beogradu sa dostavom u kuću . . . 2-50
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji . . . 2-60
U ostalim kraljevinama Austro-Ugarske monarhije . . . 3-50
U inozemstvu . . . 4-50

Oglasni po cijenama.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br 245

Godina III.

BEOGRAD, srijeda 1. avgusta 1917.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Istočno bojište:

Kb. Beč, 31. jula.

S obje strane doline Casinu napadao je neprijatelj opeovano s jakim snagama; sjeverno od doline bio je bez izuzetka odbijen, dok mu je na južnim visovima pošlo za rukom da se dohvati naših prvih rovova.

U Bukovini dall su Rusi i juče višestruko značio otpora. Savezne čete, boreći se, prodriju naprijed istočno od linije Jakoben — Fundul — Moldovi — Sipot. Divizije, koje prodiru preko Kutya, zagospodarile su gornjim Seretom. Između Prut i Dnjestra bačen je neprijatelj u žestokim borbama i svojih položaja istočno od Sniatyna i jugoistočno od Zaleszczyka. Kod Krzywce, sjeverno od Dnjestra, zauzeli su oprobanim svojim junasťom osmanski pukovi na Juriši neprijateljske linije. Na Zbruczu izvojevali su sebi austro-ugarske i njemačke čete prijelaz na istočnu obalu na mnogobrojnim tačkama na širini fronta od pedeset kilometara.

U Voliniti uspešna preduzeća naših navalnih četa,

Talijansko i jugoistočno bojište:

Nema nišeg novog.

Načelnik glavnog stožera.

Njihova sloboda.

Ako je vjerovati vijestima, što služi iz Rusije, tamo se u najkraćem vremenu očekuje proglašenje republike. Time bi po spolašnjem obliku u roku od nepunih šest mjeseci bio izvršen ogromni preokret od samodržavnog, autokratskog oblika vladavine ka absolutnoj slobodi po načelima zapadnoevropskih narodnih usrećitelja. Sve što se došlo dogodilo i što je iz temelja udrmalo blivšu rusku imperiju i što je još sada grozničavo trese, prema govorima sadašnjih vlastodržaca nije bilo ništa drugo nego veliki proces pročišćavanja, prelaz iz doba ropstva ka zori nove budućnosti. Za posljednjih nekoliko mjeseci valjda nigdje nije tako često i sa toliko upornosti ponavljana lozinka o slobodi i pravu samopredjeljivanju pojedinih naroda koliko u Rusiji. A valjda nije nigdje ta lozinka toliko zlouprebljavana kao u toj zemlji. Razvijeni crveni revolucionarni barjadi izdali su svoju zemlju. Oni su se vijali po vjetru, koji je du-

Oslobodjenje Galicije. — Rusi ispražnjuju i Bukovinu. — Ogromni gubici sporazumnih sila u ratnim brodovima.

vao iz Pariza i Londona, a pod njima svakoga je dana dovikivano svetoj Rusiji kakva nova laž, teatralno iskićena obilježjima slobode. Pod tim okolnostima dočepala su se vlasti nasilničke prirode kao što su Miljkov i Kerenski: u ime te slobode otjerana je zemlja svima sredstvima političkoga opticanja u potpuno izlizušu ofenzivu; u ime te slobode sada potučene ruske vojske kuhaju natrag preko svoje granice. Ciovaj rad nije bio ništa drugo do li izdaja vlastite zemlje.

Središnje vlasti, čije vojske nepokolebljivom silom drže frontove na zapadu i istoku ili ih čak iznose u naprijed, ne bi imale razloga da se srde, gledajući ovaj nemili prizor kada iz njihovih vlasništava zemalja ne bi svakoga dana do vojnika na bojištu dopirali sirenski glasovi, koji traže za se isti ovaj sistem ruske slobode. Ta sporazum i želi da dokaže svijetu, da se on medju ostalim, pa i prije svega bori za velike ciljeve čovječanstva, za demokratisanje pojedinih država i za njihovo oslobodjenje od „nazadnih oblika vladavine“. Licenjerstvo i nesavjesnost sporazumnih državnika ide tako daleko, da se oni prave kao da ne vide ništa i da oni baš u času kada se u zemlji njihovog saveznika na istoku više nezna ko piće i ko plaće, ukazuju na ludilom onakaženu karikaturu ruske slobode kao na značajan simbol vremena koji bi njihove protivnike trebao naučiti pameti. Ta u opšte je izlišno izbjeglo posmatrati rugobu te mogućanjem idealne budućnosti i uporedjivati je sa plodovima t. zv. nazadnjašta centralnih sila, koje su, onako nazadne, umjeli i u četvrtoj godini rata na svima bojištima onako lijepo pobijediti i čiji povoljni položaj u unutrašnjosti zemlje takodje predstavlja sjajnu pobjedu. No ovi dani ispunjeni besprekidnim, neumornim tokom dogadjaja, izbacuju jednako nove argumente na obalu našega saznanja, argumente čiju silnu i duboku dokaznu snagu ne smijemo poreći. Kerenskova Rusija stene u tolikoj mjeri pod jarmom diktature, da se čovjek ne može sit nauditi. Pa ipak posmatrač ovih dogadjaja sve na novo i na novo mora da im se čudi. Tako je onomad svemogući Kerenski bez mnogo objašnjavaanja pro-

sto zabranio dalje izlaženje svima listovima, koji su otvoreno ili između redova pisali protiv rata, Neograničena sloboda iskazivanja misli, od koje je još daleko do samoga djela, toliko se malo slaže sa teorijama o slobodi histeričnoga oslobodioca, da ih on silom jednog „autokrata“ u začetku ugušuje. A uz to ovde su u pitanju samo novine, a novine, što valja imati na umu, po pravilu ne vole mušku, slobodnu i otvorenu riječ. Listovi više vole da pišu uvijeno, da se veštvo provlače kroz zminju mrežu, koju im pletu njihovi zvanični i nezvanični gospodari. A kada Kerenski već i nad samom štampom, kojoj bi na hiljadu drugih načina mogao doskočiti, vrši otvoreno nasilje, kako li tek stoji siva sa činocima, čijom pomoći oslobodjeni narod treba da prisupi djelu. Zbilja, uporedjena sa ovolikim neprijateljstvom, prema osnovnim pravima čovjekovim i prema ljubavi ka bližnjem, nazadnost središnjih vlasti izgleda kao rijedak Božiji dar. Njihova štampa, koju je ratna cenzura doduše ovde-ondje dobro prizetala, ipak je u svako doba nalazila putu i način, da harodimo kaže ono što želi. Kod sve njihove nazadnosti mirno se dopuša i donošenje izvještaja sa sjedišta parlamenta, u kojima se često iznosi pred javnost „prljavo rublje“. Ne sputava se niko, koji poštano misli, da je u pravu. Ta sloboda kod središnjih vlasti, kojoj se smiju sporazumi državni, ne maže crvenim zastavama, ali ona srećma i oružjem pobijade na cijeloj liniji.

Demokratizam.

I u našoj monarhiji odjekuje u potonje doba sa svim stranama riječ demokratizam. Pojedine su parlamentarne stranke i manje grupe odvijek za njim težile, pa mu je u Austriji pokojni veliki car Franjo Josip i priporučao do pobjede s pogledom na opšte biračko pravo za rajsrsat; ali u najnovije vrijeme očituju se demokratske ideje mnogo snažnije i dalekosežnije ne samo u Austriji nego i u zemljama ugarske krune. U Budimpešti se natječu potomci prastarog jednog plemstva — grofovi Eszterhazy, Andrássy, Apponyi i dr. — sa predstavnicima t. zv. narodnih stranaka u tome demokratizmu, a novi hrvatski ban pl. Mihalović je u saboru pravu himnu demokratizmu.

Prvi je dakle uslov pravog demokrata, da je karakter sa svim etičnim vrlinama, bez kojih se čovjek upošte-

ciji. Oni smatraju opšte, jednako i više-manje tajno biračko pravo osnovkom demokratizma, koje su zato i uzeli u svoj državnički program, pa obećavaju da će ga što prije zakonom provesti, a svi su radi toga (ili barem većina) zadovoljni i sretni, te se nadaju bujinjemu i povoljnijemu političkom razvitku svojih naroda.

Nema sumnje, da je u današnje doba najpodesnija osnova za narodni život i umatrašnji i internacionalni demokratsko-biračko pravo sa svim državnim usanovama, koje su s njime u svezi; ali pravi demokratizam nije još ni u daleka sadržan u tome, da svaki građanin može na biračatu bez ikakvoga ograničenja slobodno dati svoj glas za politiku i stranku, za koju drži da najviše zasluguje njegovog povjerenje. Misao demokratizma, ovako shvaćana, bila bi isključivo misao i težnja politička, dok mi — pišući na ovome mjestu — nismo ni pozvani ništa hoćemo da se upuštam u raspravljanje političkih pitanja. Nama je ovde jedino stalo do socijalnoga i značenja istinskoga demokratizma, koje je po našem sudu još znamenite od njegovog političkog značenja i kojemu je največišćeniji izvor u nauci Hristovoj, starijoj i pouzdanoj od svih demokratskih republika i monarhija, koje su doduše ostavile princip demokratije u svojem državnom životu, ali još uvijek nisu mogle odgajiti u svih svojih građana istinski demokratski duli.

U tom je posledu — kao sve, što je uistinu veliko i odlučno — i demokratizam stvar karaktera i sreća. Nije dosta da se priznaje princip, kako smo svi pred zakonom i na biračatu jednak, nego je jednako nužno da svi priznajemo, kako smo sa svojim slijednicima prava braća, i ne samo da priznajemo u teoriji nego da tako i u praktičnom životu radimo i živimo. Ti meni a ja tebi brat s jednakim dužnostima i pravima — to je pravi demokratizam, ako se ne ispovijeda samo kao lijep princip, no ako se, usadjen u srcu i dozrije u razumu, i izvršuje u svim prilikama i u svim položajima. Ove prilike i ovi položaji ne mogu, naravno, da budu jednak, jer ni ljudske sposobnosti ni ljudske snage nisu jednak; ali dužnost svakog pojedinog člana narodnog društva ostaje uistinu svagda jednak, jer ona ište od njega: da svoj posao, bio ma kakav, izvršuje svojim svom, pošteno, savjesno, pa da už to ne misli samo na sebe i svoj rodni interes, nego i na sve bližnje svoje, na čitavu narodnu zajednicu.

Tako je onomad pravog demokrata, da je karakter sa svim etičnim vrlinama, bez kojih se čovjek upošte-

— A tvoja mati? sine moj...

— Ona je umrla...

Stara gospodja poče da jeca zagubeno, prizivajući Boga, Nebo, Ljude, vajipući, žaleći prošlost, ubijena sadašnjost, misleći jednak na jednu dušu, sa kojom je bila intimna tako a koja ju je ostavila tako iznenada. I njemu sam i sve one večeri, dok lagano prilazi s aroganjskim našlonjači i seda. Gleda krevet, po kome je skakao klavir, po kome je lupao prstima zabavljajući je. Pa e to tu, izvorna, stojala je voda i pumpa, sa kojom je gospodja prskala uveče, te je mirisalo na čempresonu šumu. Ali kad zgleda za trenutak maglaste oči stare gospodje, on se trže, i uvide, da je to vreme prghujalo, kao što prohui proleće i leto.

— I sada si sam, sine?

— Da, živim kroz strica, potpuno sam sam.

— Da vreme nas je ubilo. Božel, Božel. Sine moj, ostavili su nas i ljudi i Bog... Danas nemam nišega, do koga hleba od dobrih ljudi.

I ona podiže crni rubac, da otara suze. Studenat opazi, kako su joj prsti hrapići, teški, sa nabranom, ispučalom kožom, sa velikim zglavkovima. Seti se korita u kujni i zaključi, da ova jedna starica pere tudje. I ta bolna istina uvredi ga duboko.

— Koliko imate prihoda gospodjo?

— Četrdeset i pet dinara.

— I to je sve.

— Sve. Nesto deca doprinesu ali se plasim. Ja im nedam, bojam se. Eto ova mala prevlačila je drva na Dunavu. Onomad je slomila ruku jednom ceplicom. Sada dok je leto još mogu, ali

I on se osmehnu. Gle! Zvono, po-misli. I ono zvoni deset godina. Zatim podje napred.

Kamene stepenice dizale su se levo, Veliki orah, debo i visok kao šumski hrast, čutao je polu osušen.

Pazi, pomisli mladić, orah, orah, što smo ga mlatili svake jeseni. Ali osušen, dodata zatim. Jedna bolna uspona, i ništa više.

— Zorice!

— Jovo!, ti si to!

I ona ga uvede. Prva mu je stegla definjiski njegovu mršavu ruku. Osećao je, da ga oni vole i da nalaze u njegovom dolasku jednog staroga prijatelja.

— Mama! Mama!

Stara gospodja se osmehnu, i mlađi opazi odmah, da se njen osmeh zaledi i na mah i uginu pre nego što je se i začeо.

Ona je tužna, pomisli u sebi.

Ona mu spusti poljubac u čelo. Zatim sede na prvu naslonjaču.

On je bio zbuđen. Na stolu je stajala činija nakrižena crnimi lukom. Tri kudrave ženske bezazlene glave, sa dubokim pametnim očima, gledale su na sto. Jedan mališan glodao je svoj mali komad suvoga kukuruznog hleba. Bilo je deset časova.

— Ja sam vas uznenirio gospodjo, all oprostite...

Dve biste suze kanuše niž lice i mučna, tegobna čutnja nastala između svih, jer su osečali, da reč ne može da izstvi niklo.

Gospodja odgovori samo: Ne.

Studenat primetil tek sada, da joj je kosa odveć bela, da joj je lice mršav i puno bora, čelo skupljeno izbrazda-

no vijugama. On se seti nekadašnje, one otmene gospodje, čija je soba mirisala je cau de Cologne, on se seti one stare prijateljice njegove materice, čije su oči bile tako sjajne i vedre. Seti se kako ih je uveće uljuljkivala, da spa-vaju, pesmom, a kada bi oni ospali, ona bi navukla velike zastore i poprskala bi vazduh vodom, koja je mirisala na čempresonu šumu, što osvežava disanje.

Zatim bi se one povukle. A oni, deca, mislili bi o mnogo čemu, dok najzad savladani ne bi zaspali. Tako je bilo skoro svake večeri, dok ih vreme jednoga dana ne rastavi. Zatim dodje rat, sa svima svojim nezgodama, i oni se još više rastaviše.

— Vaš sin gospodjo...?

Ona se zaplakala.

— Medju propalima...

I njemu se steže nešto u grudima, kao da gubi od nečeg svoga.

— Osudjen je dodade mala.

— Juče sam mu odnela nešto malo. Promenuo se, ti ga nebiti po-znao...

Studenat oseti, da joj glas drhti možda pri uspomeni na doba i vreme, kada su on i njen sin jurili, kô leptiri, oko njih veseli definjiski, sretni i bezazleni. On razumeće svu tugu jedne materine duše i po hita da je uteši.

— On će možda uskoro biti slobo-dan.

Ali na mah oseti, kako je to ništa novo, kako te njegove reči nemaju razloga i oslonca im, dok su oni zborili o nečem, illi pevali neku ariju. To je bilo jedno od zadovoljstava, koje su te dve kuće, njina i gospodinja priredjivale u jednome krugu, gde je sreća lebdela.

prva obveza demokratizma. Kao što kaže naš narod: ko ne radi, neka i ne jede, tako demokratizam uskraćuje svakome badavadij pravo, da sam sebe štuje i da ga drugi poštaju. Svaki ima da radi po svojim sposobnostima, telesno ili umno, jer svaki posien rad ima u suštini jednaku vrijednost, ali rad mora da je valjan, tačan, savjestan i ustajan, jer drugačije ne vrijedi mnogo. I onome, koji se zadaje u nevojima s koga razloga, ne može i ne smije demokrata drugačije da pomogne, nego da mu omogući da radi — ako nemamo posla s nedorašlim ili starim i nemnočnim čeladetom — pa da radom zaslužuje što treba za život. Svaka je sentimentalnost u takvim slučajevima isključena, jer pusta milostinu poduzimljene onome, koji se njome služi, pravo na rodjeno štovanje i štovanje drugih, a bez toga jednog i drugog štovanja nema demokratskog društva. S istog razloga isključuje demokratizam svaku strast, koja je u opreci sa zdravim razumom i štovanjem samoga sebe, a koja nanosi štetu moralnu ili materijalnu jednakopravnomu bližnjemu. Mržnja, zavist, zloba i t. d. moraju da su daleko od onih, koji hoće da su članovi demokratskog društva, jer društvo ne može da napreduje i da ispunji svoj poziv, dok ga ne prožme demokratska nauka Hristova: „Što ne češ da tebi drugi čini, nemoj ni ti drugome činiti“, — i druga još užvišenja nauka: „ljudi bližnjega“ kao samoga sebe.“

Dok se ne bude i svako pojedino narodno društvo i čitavo čovječanstvo samo na riječi nego i na djelu povodilo ovim naukama, bit će zaludno, da ne prestane ponavlja riječ: demokratizam, pa makar koliko bili u njezintim ustavima zagarantovane ustavne i političke slobode. Što će da pomogne onome, koji ne zna ili ne mari za to, da moja sloboda (člena i narodna) seže samo donle, gdje počinje tvoga sloboda? Što vrijedi ustavna sloboda usmeno i pisane riječi, ako onaj, koji se njome služi, misli da smije na račun ove slobode sve obočavati, o čem je uvjeren da ne može ispuniti, ili ako onaj, koji to sluša, misli da mora vjerovati pustim obećanjima i da prema tome smije da radi, ili pače da još više traži? Što vrijedi slobodna tribina u parlamentu, ako političar misli da ga ta sloboda ovlašćuje da učka jedan sloj naroda na drugi i čitav jedan narod na drugi narod, pa tako svjesno (ne računajući sa pravednošću i s narodnom snagom) ili ne svjesno izlaže svoju domovinu najveć poglibi?

Oni, koji tako rade, nijesu pravi demokrati — ljudi pravedni, savjesni, istinolubivi, prema svakomu bratstvu prožeti, svoga i tijednog poštovanja dobroj — pa makar im koliko bio demokratizan na jeziku i makar kojoj demokratiji (po imenu) pripadali. Isto tako nisu demokrati oni, koji svoje misli i težnje drugima namene, mjesto ih li uveravaju, prožeti svojom velikom odgovornošću pred svojom savješću i pred historijom za taj svoj rad; ni oni, koji u svakom i najprostijem slučaju ne drže svoju riječ kao svetinju; ni oni, koji energiju zamjenjuju ličnom silovitošću, ili prošaštvo smatraju iskrešću, ili nepristojnost kod kuće, na ulici i u društvu tumačuju „demokratskom formom“ saobraćaju. Sve je ovo daleko od pravog demokratizma, koji je u mnogo čemu sasvim blizu ili pače istovjetan sa drušvenim aristokratizmom, samo su im ishodišta i motivi različiti.

No o tom bi se dalo još mnogo govoriti, a nama je bilo samo do toga, da

na zimu neće moći ni to. Oni nemaju obave.

I ta deca nezna kako se pate, po misli on. Ona ina svega četreset i pet minuta i četvoro dece. Eto ručaju u deset časova nakriženi luk sa srećom. Večeras, oh, znam, sigurno pet i posle će odmah leći. Prospavaće svi skupa onaj ostatak dana i celu noć. I njemu bi tegobno, mučno, teško, što ovaj dom pati. Zabole ga, gledajući ih nemu sa tugom bez ijedne reči, jer je mislio, da bi svaka njegova reč bila muzaljiva i vrednija bi osećaje.

Iz sobe se čulo, kako zveće udarci piljuske o činju.

I on se diže da podje.

Gospodje, ja cu da idem. Ako odjazite do sina vašeg, vi ga pozdravite. Ja cu doći, gospodje. Meni je vaš dom najmilji...

I on učeta. I stara se osmehnu.

— Dodij! Dodij! — Ja te volim ...

... Kada je izaošao na ulicu bilo je jasno, svetlo. Ono isto, veliko sunce, grijalo je svima podjednako. Negde je mala jedna zakasneta lipa sa svojim evertovima.

I kada zatvoru tu gromazu, veliku, tako poznatu, crvenu kapiju, i kada oseti opet zvuk maloga zvončeta, on nemogaće, da zaboravi ovaj ubogi, trošni dom, koji se ruši. I pod lepotinom, vrelim žarom, on oseti, kako od svuda lije nepogoda o ovaj dom, i obara kamen po kamen, dok krv nagriza njegove kaplike lagano...

Ulica je bila prazna, jer je bilo po dane. I on se lagano spuštaše ka Slaviji, misleći jednako na nekadašnje topke gnezdo, koje se povija pod udarima vjetra.

A verovao je, da su sada i samom malom klaviru u uglo prepukle strune...

barem nagovjestimo, što je zapravo demokratizam, pa smo sasvim zadovoljni, ako smo postigli, da upućeni pristaju uz nas, a manje upućeni da priznaju, kako je ovački demokratizam uistinu nešto lijepo i poželjno u svakom narodom društvu. — de —

Ofenziva protiv Rusije.

Uzlaz u Besarabiju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Lugano, 31. jula.

„Corriere della Sera“ javlja iz Pariza: Austro-ugarsko-njemački prelaz preko Serete i rusko povlačenje južno od Dnjestra dogadjaj su strategiskog karaktera, koji opstoji položaj na jugoistočnom frontu znatno mijenjanu. Neprijatelji su prelazom preko Serete prešli posljednju vodenu liniju, koja Besarabiju sjeverno od Dnjestra ozbiljno zaštićuje, dokle zauzeće Stanislavova i Nadworne južno od Dnjestra otvara neprijateljima ulaz u hodnik, koji između Pruti i Dnjestra vodi u Besarabiju. Austro-ugarsko-njemačka ofenziva nisan prema tome na tu bogatu provinciju, ako bi se u onakvim pokretima mogla razviti, kakvim je već u Poljskoj, Srbiji i Rumuniji imala uspjeha. Od Tarnopolja do šumskih Karpat front je u pokretu.

Ozbiljna opasnost rumunjskog fronta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 31. jula.

Pariski brzojav iz Petrograda javljaju, da su napori russkih vojnih krugova upravljeni na to, da russku vojsku u Galiciji oslobode od ozbiljne opasnosti u kojoj se ona sad nalazi, da je sačuvaju od opkoljavanja njemačke i austro-ugarske vojske. — I položaj rumunjske vojske izaziva veliku zabrinutost. Ako Njemiči predaju rumunjsku granicu na sjeveru, odluka tada može biti nepovoljna. Rumunji bi se u tom slučaju moralni pridružiti povlačenju, da nebi bilti odsječeni.

Obrt u raspoređenju u Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 31. jula.

Ugledni russki političar knez Lvov (nije identičan sa bivšim ministrom predsjednikom) razgovara se sa jednim engleskim novinarem, kome je ekao, da upriliči Kerenjuskog svakog dana opada, jer se u narodu sve jače ispoljava češnja za carem. Seljaci sa svim otvoreno govore, da su vremena pod carem bila daleko bolja no što su sad. Russki vojnici bi se daleko hrabrije borili kad bi za cara ulazili u borbu, a ne za republiku, o čem je uvjeren da ne može ispuniti, ili ako onaj, koji to sluša, misli da mora vjerovati pustim obećanjima i da prema tome smije da radi, ili pače da još više traži? Što vrijedi slobodna tribina u parlamentu, ako političar misli da ga ta sloboda ovlašćuje da učka jedan sloj naroda na drugi i čitav jedan narod na drugi narod, pa tako svjesno (ne računajući sa pravednošću i s narodnom snagom) ili ne svjesno izlaže svoju domovinu najveć pogibli?

Oni, koji tako rade, nijesu pravi demokrati — ljudi pravedni, savjesni, istinolubivi, prema svakomu bratstvu prožeti, svoga i tijednog poštovanja dobroj — pa makar im koliko bio demokratizan na jeziku i makar kojoj demokratiji (po imenu) pripadali. Isto tako nisu demokrati oni, koji svoje misli i težnje drugima namene, mjesto ih li uveravaju, prožeti svojom velikom odgovornošću pred svojom savješću i pred historijom za taj svoj rad; ni oni, koji u svakom i najprostijem slučaju ne drže svoju riječ kao svetinju; ni oni, koji energiju zamjenjuju ličnom silovitošću, ili prošaštvo smatraju iskrešću, ili nepristojnost kod kuće, na ulici i u društvu tumačuju „demokratskom formom“ saobraćaju. Sve je ovo daleko od pravog demokratizma, koji je u mnogo čemu sasvim blizu ili pače istovjetan sa drušvenim aristokratizmom, samo su im ishodišta i motivi različiti.

Zatvaranje ruske državne granice.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 31. jula.

Russka vlada je glavnom zapovjedniku na jugozapadnom frontu, generalu Kornjilovu, izdala neograničeno punomoćije za rukovodjenje operacijama u njegovoj oblasti.

Neograničeno punomoćije generalu Kornjilovu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 31. jula.

Russka vlada je glavnom zapovjedniku na jugozapadnom frontu, generalu Kornjilovu, izdala neograničeno punomoćije za rukovodjenje operacijama u njegovoj oblasti.

Ruski haos

Utzak gubitka Tarnopolja i Kolomeje u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 31. jula.

Kako „Daily Mail“ javlja uputio je radnički i vojnički savjet, povodom vijesti da je cijela Galicija za Rusiju izgubljena, poklik sporazumnih silama za pomoć. Kad je savjetu javljeno, da je izgubljena Tarnopolj i Kolomeja, nastala je takva uzravljana debata, kakve da sad nije bilo.

Pred novom promjenom u ministarstvu.

Kb. Bern, 31. jula.

„Petit Parisien“ javlja iz Petrograda: Kerenski i Cereteli imali su razgovor sa zastupnicima raznih političkih stranaka odnosno učešća u vladu. Ne izgleda, da će se kabinet još sad potpuno premačiti. Kadetska stranka stavlja zahtjeve, koji otežavaju njeno ulazak u kabinet. Prije svega traži istupanje Černova iz kabineta i da se odstupi od njegovih agrarnih planova. Ali socijalistički ministri ne će da žrtvuju svoju partiju drugačije. Dalje je tražila kadetska stranka, da se podvrgne novom razmatranju sporazum s Ukrajinom i Finskom, a naročito, da se prije sastanka ustanoviči ugovor o nešto više učenje učenje i ponosno divljenje svojim dragim Bavarscima za sav njihov ratnički rad. Srdačnom zahvalnošću klanjam se svi matererama, koje su svoju potporu i svoju nadu posvetili otadžbini; klanjam se ženama, koje su za svagda žrtvovale svoje muževe, očeve i hranitelje njihove djece. Žrtve nisu uzadu učenje. Već tri godine je, kako se narod Bavarske borio i proljeva krv, kako vojuje i trpi, ali je neslomljivo naše pouzdanje, nerazorljiva naša vjera u Božu i u budućnost otadžbine. Oprobanom njemačkom vjeronosću stoji Bavarska uz cara i njemačku državu, neskorijen i nesavladiviji stote moži Bavariji svoju i dragu domovinu, sve dok se ne izvođi željno iščekujući mir.

Teškoće kod odstupanja vojske.

Kb. Bern, 31. jula.

„Temp“ javlja iz Petrograda: „Rusi su sadiza Zboraca postavili novi

front. Povlačenje prve vojske znači veliku opasnost za sedmu i osmu vojsku, čije je povlačenje vanredno teško. Hindenburg je u očekivanju velike bitke doveo na ruski front 11 novih divizija. Kerenski je riješio preobražaj glavnog stožera i petrogradskog vojnog okruga. On hoće da doveđe mlade i za rad sposobne časnike, koji su se odlikovali kako na frontu tako i u demokratskoj organizaciji.

Ugušivanje štampe u Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 30. jula.

Russka vlada je rješila, da zabrani sve listove, koji pišu protiv rata.

Ruska protivrevolucija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 30. jula.

Kako „Novoje Vremje“javlja, Kerenski je dobio pismo s krstarice „Aurora“, čije mu posada saopštava, da će biti ubijen, ako dobrovoljno ne napusti svoj položaj do kraja jula.

Kozari u Flinsku.

Kb. Stockholm, 31. jula.

Kako „Dagligt Allehanda“ javlja, u Rusiji kruži vijest, da privremena vlada smjera da sadanje naoružane čete u Flinsku zamjeni kozarcima, jer su se pre i suviše sprjateljile sa stanovništvom pa prema tome ne bi bile gotove da izvrše stroge naredbe, koje vlada smjera da izdala. Sta više se govori, da predstoji apšenje senatora i poslanika zemaljskog sabora.

Njemački vazdušni napad na Pariz.

Havasov izvještaj o njemačkom vazdušnom napadu na Pariz.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Paris, 31. jula.

„Agencija Havas“ objavljuje: Izvještaj njemačke vojne uprave od 28. jula javlja, da su njemački letači prošle noći bombardovali bombama željezničku stanicu i vojnu postrojenja u Parizu i da su postigli pogodke. To je tvrdjene netočno. Pokušaj napada neprijateljskih letača nije nudio nikakve stvari stete niti je bilo ljudskih žrtava.

Nov napad.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Paris, 31. jula.

(Havasova vijest) Prošle noći oko 12 sati bila je ponovno Parisu uzbuna zbog novog letačkog napada. Sirene i trube požarnika čule su se u cijelom Parizu. Preduzeće su odmah mješte sigurnosti.

Austro-Ugarska.

Povratak Njegoševog Veličanstva u Beč.

Kb. Beč, 31. jula.

Njegovo Veličanstvo car i kralj se vratio u Beč sa svoga puta na istočno-galičkom frontu.

1. avgust.

Njemačka.

Zahvala cara topništu.

Kb. Berlin, 31. jula.

Wolffov ured javlja: Car Vilim je

Kinematografi: Vojni kino (Koloseum): U 6 sati poslige podne predstave za časnike. — C. i kr. gradjanski kino (Paris): U 6 sati poslige podne predstave za gradjanstvo.

Noćna služba u apotekama: Od 29. jula do 4. avgusta vršiće noćnu službu u Beogradu ove apotekе: Kušaković, Knežev Spomenik br. 2; Viktorović, Terazije br. 28; Protić, Kralja Milana br. 87; Stojčić, Sarajevska ulica 70.

Paroplovna veza: Iz Beograda za Žemun: 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 sati poslige podne. Iz Žemuna za Beograd: 5:30, 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 prije podne; 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30, 8:30 i 9:30 poslige podne. — Iz Žemuna za Pančevo: u 1 sat poslige podne i u 8 sati veče. — Iz Pančevo za Žemun: U 6 sati u jutro i u 4 sata poslige podne. — Ladija, koja vozil između Žemuna i Pančevo i obratno ne pristaja u Beogradu — Brodarci saobraćaj S a b a c — S m e d e r e v o. Polazak iz Sapca za Beograd četvrtkom i nedjeljom u 7 i po sati iz jutra. Dolazak u Beograd u 12 i po sati poslige podne. Ponедjeljakom odmor broda u Smederevu.

Botanička bašta: Otvorena utorkom, četvrtkom, nedjeljama i praznicima.

Pošjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslige podne. U bolnici „Brum“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslige podne.

Riječno kupatilo na Savi, otvoreno od 6 sati izjutra do 7 sati u veče.

Istoriski kalendar.

Na današnji dan, 1. avgusta 1291. god. osnovan je švajcarski savez, koji još i dan danji gotovo u istom obliku postoji kao jedina, istorijski demokratska republika na svijetu. — 1. avgusta 1798. god. potukao je i uništilo slavni engleski admiral Nelson kod Abukira na ušću Nila francusku flotu, koja je čuvala zaledje vojski generala Bonaparte (duncnjeg cara Napoleona I.) u Egiptu. Time je francuskoj vojski bio odsječen povratak u domovinu i odsječen dovoz nje. No Bonaparte se ovim nije dao zbruniti, već je i dalje nastavio pobjedonosno nadiranje kroz pustinju. Kad su mu javili za propast francuske flote kod Abukira, rekao je mimo: „E, pa ne mogu ga svuda biti!“ — Na današnji dan 1889. god. umro je hrvatski pjesnik i istoričar, član Jugoslovenske Akademije Ivan Kukukuljević-Sakićinski.

Traži se:

Radi primanja novca da se javi gdj Dragi J. Premonić, Kralja Milutina ul. 39, gdj Stanojka Dimitrijevića.

Pomoć za avgust.

Priznanice za pomoć za mjesec avgust izradjene su do broja 600 i mogu se danas dobiti u uređima okružnog zapovjedništva Beograd-grad u Kralj Aleksandrovoj ulici broj 5, u sobi broj 57 od 8 do 10 sati prije podne.

Istoga dana, odmah po prijemu priznanice prije podne, blagajna c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad isplaćuje i pomoć.

Kako prilikom prijema priznanice, tako i pomoći potrebno je imati uza se redarstvenu legitimaciju, radi ustanovljenja identitetnosti.

Godišnji pomen.

Darinka Gjuric: davaće u subotu u 10 sati prije podne u crkvi Sv. Nikole na Novom Groblju godišnji pomen svome pok. mužu Životi Gjuricu, ovađašnjem katedžiji, koji je 15. januara 1916. godine umro pri povlačenju vojske i moli srodnike i prijatelje, da prisustvuju ovom pomenu.

Preseljen XIV. reon.

Uredi XIV. reona opštine grada Beograda, koji su se do sada nalazili u Mačvanskoj ulici broj 41, preseljeni su u Mačvanskoj ulici broj 6; gdje su već otpočeli svoj rad, gdje se i treba obraćati za sve poslove, koji spadaju u djelokrug ovoga reona.

Prodaja šećera.

Danas su sve prodavnice životnih namirnica opštine grada Beograda otvorile prodaju šećera kao sledovanje za mjesec avgust. Šećer se daje na osnovu kupona za šećer po pola kilograma od lica i staje kao i do sada K 3,20 po kilogramu.

Izgubljeno.

Roz Stokić, sa stanom Gundulićev venac br. 5, izgubila je 30. jula na putu u knez Mihajlovoj ulici od prilike između kuća br. 19 do 23 jedan kuvert, u kome je bilo pet banknote od 100 K, četiri banknote od 20 K, tri ili četiri banknote od 10 K. — Nalazač se moli da novac preda c. i k. zanovedništvo Beograd-grad.

Nadjemo.

U Kameničkoj ulici nadjena je 30. jula veča svota novaca i predata je c. i k. zapovjedništvu Beograd-grad, gdje je onaj, koji ju je izgubio, može primiti.

Narodna privreda.

O proizvodnji ranoga povrća.

(Svršetak.)

Kopkanje.

Zemlja u toploj leži po sebi je sitna i sljaka, pa ju nije potrebno preradjavati i udobratiti, kao onu u gradini, u povrću na otvorenom polju, gdje se od sunca prepeče i okore, a od kiše ublatavi i spješti, te ni u jednom ni drugom slučaju ne može da utice na

duh na bolje napredovanje biljaka, dok se, površina har, na ma koji način ne rastrese, ne udobri. Svega, toga u toploj leži ne može da bude, ali opet zato biće od vajde, da se zemlja između biljaka povremeno, i to samo površno, prekopka malim grabljicama, koje su za taj cilj naročito skovane. One predstavljaju ruku sa pet gvozdjenih prstiju, s kojima se po onoj sirkoj zemlji samo čeprija. Ako ovo kopkanje ne doprinese što dobro na prednjem poraćivanju i boljem razvijenju biljaka u toploj leži, škoditi im neće.

Proredjivanje.

Pri sijanju „na sačmu“, recimo mrkvica ili rotkvica, može se i najboljem sijaču vrlo, lako desiti, da malo više sjemena baciti, da gušće posije; u tome slučaju posijano povrće vrlo gusto ponikne, pa se pojedine biljke ne mogu dovoljno da razviju. Tu pogrešku lako ćemo popraviti, kad povadimo suviše ponikle biljke, dakle kad ih proredimo. U ovom slučaju mi ćemo suviše biljke smatrati kao korov, pa ćemo ih izbaciti. S toga treba svaki onaj usjev, koji je nehotično gušće no-što treba posijati, pa gušće i ponikao, a koji se neće raslijati, u toj mjeri prorediti, da oko svakog struka ostane toliko prostora, koliko je potrebno, da se, prema svojoj prirodi, u dovoljnoj mjeri razvije.

Proredjivanje se preduzima onda, kad biljke dobiju treći ili četvrti list. Pri proredjivanju treba i na to dobro paziti, da se ne pretjeruje i ne proređuje odyše, a pri tom radu da se izbacuju oni sitniji, slabiji strukovi, a krunjici, razvijeniji, da se na mestu ostave. Naše oko treba pri proredjivanju i samo da označi pravo rastojanje, u kom struk od struka treba ostaviti. Neki uzmu u pomoći prutić određene dužine, koji im pri proredjivanju za odmjeravanje rastojanja služi. U tom slučaju proredjivanje ide pravilnije.

Proredjivanje je i na otvorenom polju potrebno kod izvjesnog povrća, a u toploj leži to je mnogo potrebitije, iako se u svoje vrijeme ne izvrši, docnije neće ni jedan stručak valjati. U koliko se vještije, rjeđe posije, u toliko će biti manje posla sa proredjivanjem.

Djubrenje.

Djubrenje u toploj leži, u glavnom, nije potrebno, jer je zemlja većinom sagorjelo djubre. Ta je zemlja dovoljno jaka, dovoljno hraničava za svako povrće koje u toplim lejama gajimo. Ali se ipak dešava, da neko povrće, pored sve nege, neće nikako da napreduje. To se pojavljuje većinom kod dinja, krasavaca, karfola i graška. Ovdje treba pokušati da se pomognе, jer se na sigurno ne može u napred kazati, da će se baš pomoći, pošto u toj pojavi nenapredovanja biljki, može biti uzrok neki njen organski nedostatak, koji se mogao još u klici zahtjeti.

Za taj pokušaj možemo upotrijebiti u maljak vodi rastvorene kokošije ili golubije haljeve, pa tim rastvorom nekoliko puta zaliti takovu biljku, ali paziti, da se ne okvare biljka i po lišću, nego moramo pažljivo samu koru zaliti.

Dok se ovamo toplo leži, spremi, doče se treba pobrinuti ne samo za nabavku dobroga sjemena, nego da sjeme bude i od dobre sorte, sorte, koja je naročito podesna za tople leže, jer za proizvodnju u toploj leži ne možemo uzeti onako sorte od reda, kao za proizvodnju na otvorenom polju. Bez takovog izbora, cio rad i sva muka — ne bi vrijedili ništa. Od dobroće sjeme i podesne sorte, zavisi uspjeh toga rada.

(Svršice se.)

Opskrba mesom u Srbiji.

Povodom carinskog rata, koji je u godini 1914. nastao po isteku trgovinskog ugovora između Srbije i austro-ugarske monarhije, izdalo je srpsko ministarstvo narodne privrede izvještaj, u kome se nalazi i ova zanimiva tvrdnja: „Kad bi svaki stanovnik u Srbiji potrošio dnevno samo 200 grama mesa, onda ne samo da ne bi bilo stoke za izvoz, već bi stanovništvo utrošilo i svu stoku za priplod“. Ovaka tvrdnja iznenadjuje do duše u toliko više, što je stoka predstavljala glavni izvoz Srbije, ali je razumljivo, kad se uzme u obzir kako vodstvo rastvarača, klasificišući i graška. Ovdje treba pokušati da se pomognе, jer se na sigurno ne može u napred kazati, da će se baš pomoći, pošto u toj pojavi nenapredovanja biljki, može biti uzrok neki njen organski nedostatak, koji se mogao još u klici zahtjeti.

„Nemogu, nemogu, jer — —“

„Netreba mi razloga kazati, znaju ih iz vašega pisma. Vaši su razlozi kćimavci da nevaljaju zubi, a sada po gotovo nevrijede ni pare. Grof Belizar ljubi vas, vi ljubite njega, na tom temelju vež se ženidbe. Ja govorim. I Belizar i ja znamo dobro, da nepolazite za njega radi gospodstva i bogatstva, već od srca i srca, savjest vam je mirna. Neka svijet laje šta hoće, osušiće mu se jezik, vi ćete ostati pravi, klevetnici pak o nama. Ta jednost smo ih već osramotili.“

Moj župnik držao me je tako čvrsto rukama, kao jastrb svoj plijen; gledao me je tako oštro očima kao zmija, kad je zatekla žabu na živici, a govorio je proti svomu običaju, štono vele, od komada, kao da je kapetan, a ja prost vojak. Ja nisam mogla ni na desno, ni na lijevo, već sam stajala pred njim kao prikovana sužnica, gledajući pred sebe u zemlju. I starac će da je:

„I sva vaša druga argumenta, moja draga gospodice Branko, nisu nego prazan bubenj. Tko vam je rekao, da morate do svoga groba biti jaljevačkom učiteljicom? Tolika se žrtva od vas ne iste. Uz grofa kao groficu moći ćete više raditi za školu nego učiteljica, kojoj Silićevi dodijavaju kao konjske muhe. Onda ćete vi bome sedjiti na konju. Ja vam velim, grof će biti školnik, a vi školskih krovova nismo jaljevačka već cijelog našeg kraja, nismo drobne djece, već i zrelih ljudi. Ako vi budete groficom, pođigniće grof Belizar u Jaljevu lijepu školsku zgradu. Vidite, grof je bio nesretan, pretrpio mnogo muke, koju će vam i onako opisati, kad budete njegov. Zlovola i pečal odvriće ga od domovine, od materinskega jezika, od naroda. A sada se povratio u naše kolo. Ova zemlja mu omili opet, njegov jezik razvezao se opet u hrvatske glasove. Branko, grof Belizar, — toga vam dosele nerekoh — grof Belizar proučio je našu kajigu uz moju uputu ka godj i vi, on je ovet punim hrvatskim bojaram, on želi biti očem, dobrovorom cijelog kraja, želi ostati medju nama, ali samo uz vas, Branko; jeste li čuli, uz vas. Ako li mi uskrtaće ruku, ostaviće Hrvatsku na vijeće. Promislite to, kćeri moja,“ produži župnik granuljivim glasom. „grofova ljubav za vas pripremila je na mnogo, da je ustrojao žestinu trajala i tečajem noći, da se u jutru uzdigne do jake bubnjarske vatre. Iza toga su na širokom frontu od Ysera do Lyse započeli jaci neprijateljski napadi. Time je pješadijska bitka u Flandriji započela.“

„I svlača druga argumenta, moja draga gospodice Branko, nisu nego prazni bubenj. Tko vam je rekao, da morate do svoga groba biti jaljevačkom učiteljicom? Tolika se žrtva od vas ne iste. Uz grofa kao groficu moći ćete više raditi za školu nego učiteljica, kojoj Silićevi dodijavaju kao konjske muhe. Onda ćete vi bome sedjiti na konju. Ja vam velim, grof će biti školnik, a vi školskih krovova nismo jaljevačka već cijelog našeg kraja, nismo drobne djece, već i zrelih ljudi. Ako vi budete groficom, pođigniće grof Belizar u Jaljevu lijepu školsku zgradu. Vidite, grof je bio nesretan, pretrpio mnogo muke, koju će vam i onako opisati, kad budete njegov. Zlovola i pečal odvriće ga od domovine, od materinskega jezika, od naroda. A sada se povratio u naše kolo. Ova zemlja mu omili opet, njegov jezik razvezao se opet u hrvatske glasove. Branko, grof Belizar, — toga vam dosele nerekoh — grof Belizar proučio je našu kajigu uz moju uputu ka godj i vi, on je ovet punim hrvatskim bojaram, on želi biti očem, dobrovorom cijelog kraja, želi ostati medju nama, ali samo uz vas, Branko; jeste li čuli, uz vas. Ako li mi uskrtaće ruku, ostaviće Hrvatsku na vijeće. Promislite to, kćeri moja,“ produži župnik granuljivim glasom. „grofova ljubav za vas pripremila je na mnogo, da je ustrojao žestinu trajala i tečajem noći, da se u jutru uzdigne do jake bubnjarske vatre. Iza toga su na širokom frontu od Ysera do Lyse započeli jaci neprijateljski napadi. Time je pješadijska bitka u Flandriji započela.“

Front njemačkog prijestolonašljnika:

Na Chêmin des Dames-u napali su Francuzi jugoistočno od Fialina u širini od tri kilometra. Napadaj se u većini mesta slomio već u našem odbranbenom djelovanju. Dva prostora ograničena mesta, u koja je neprijatelj provalio, nalaze se još u njegovim rukama.

Istočno bojište:

Front maršala princa Léopolda barbara vaskoga.

Vojna skupina general-pukovnika pl. Béhémont-a:

Našim i četama naših saveznika, koje su prožete oduševljenom voljom za napredovanjem, dosudjeni su u Istočnoj Galiciji i Bukovini novi uspjesi! Austro-ugarske i njemačke čete izvršile su prijezad preko pogranicne rijeke Zbrucze od povrh Huslatyna do južno od Skale u širini fronta od 50 kilometara uprkos ogroženog neprijateljskog otpora, do kojega je na više mesta dolazilo. I osmanske su čete dokazale svoje staro junakstvo. Kao što su

značan dio usput skapao, već je i dalje prirodno razmnožavanje u zemlji zaostavše stoke skoro postalo nemoguće zbog toga, što je veći dio bikova upotrebljen za vuču te postao neupotrebljiv za priplod.

Iako je austro-ugarska vojna uprava preduzela sve potrebno za podizanje starišta u zemlji i uvezla iz monarhije veliki broj priplodnih bikova, ipak nije nikakvo čudo, što se već u rezultatu stotog popisa iz godine 1916. ogledaju svi nepovoljni momenti, koji su poslijednjih godina uticali na srpsko starište. Pa pošto je i pravo i u redu, da se obzirom na opštu oskudicu u mesu i masti zapo-sjednuti krajevi i dalje sami snabdjevaju tim artiklima i pošto s druge strane opet mora da se uzmu u obzir interesi poljoprivrede, to se pojavila potreba, da se u ciljunovog koncentriranja potroši j me a preduzme nov popis stoke, koji je nared-bom glavne gubernije određen za vrijeme od 20. avgusta do 22. septembra.

Nitko neslučaše, što se z

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera

ZUBNI LJEKAR
 Aleksandra Konstantinović
 Terazije 34.
 vratila se s puta i počela je ordinirati.
 32141-1

Dr. Života Janković
 operator
 leži i od ženskih, kožnih i polnih bolesti. Prima od 2-3 po podne. Stan Takovska 17.
 32121-8

Namještenja.
 ŽENA
 za domaći posao i momak za spoljni službu traže se, u pittu Topčidersko Brdo 12, via Hrištice 32130-3

TRAZM
 familijaru zenu, ko a h.če da se primi za celi kućevni posao. Neka se javi u radnji Sofija Füth Makedonska 4.
 32117-8

Prodavačicu iz bolje, stroge familijane kuće, potrebuje

Delikatesna Trgovina
 D. G. PAVLOVIĆA
 Kneza Mihaila br. 3. 32144-3

TRAZI SE DEČKO
 od 10-12 godina za lak posao. Javiti se u Bitoljskoj ulici broj 13.
 32147

Stanovi.

DUČAN

U Knezu Mihajlovoj ulici br. 28 ugao Ljubičine Izdaje se sepod krtiju. Uplata Darinka Č. Panče Kraljice Natalie br. 3. 32143-4

Razno.

Moj sin Zaharije Brajer otiskao je u Mirijevu prije dvadeset dana, pa se do danas nije vratio. Ko bi šta znao, molim da mi javi. Olga Brajer, Hilendarska ulica 26, Beograd. 32150

KORESPONDENCIJA.

Vladimir D. Gačić učitelj iz Blaznavne poziva se, da se javi Jovanoviću apotekaru u Aranđelovcu zbog prijema novca. Kosta D. Jovanović apotekar, Aranđelovac. A 2659

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Rješenjem beogradskog suda od 18. IV. 1915. dosudjena mi je invalidska potpora u sumi od 30 dinara mjesечно. Istu od novembra 1915. nisam primila. Molim vas da poradite, da mi se ista šalje jer sam u oskudici. S poštovanjem Milenija udova Živana Nikolića iz B. Potoka kod Beograda. 32111-8

Na upit u oglasniku u ovim novinama, gdje se nalazim javljam, da sam danas u V. Lesniči, Etappenpost Šabac, Petar Petar Božić učitelj u penziji. A 2660-8

Mataruška Banja

Uprrava Mataruške Banje izvještava posjetioce, da je ista otvorena i prima bolesnike na liječenje.

Ujedno primjećuje da posjetiocima imaju donijeti svoju spavaču postelju kao i brašno.

Uprrava. 31974

VINA Župskog na više i manje. Preko 5 litara:

Belo 4.— krune
 Crno 3-50 "

Dodji i uveri se u kafani
 Sremska ulica. Mali vojnik Sremska ulica.
 Ugostitelj Mika Stefanović.

Protiv KOSTOBOLJE, RHEUME
 I unutarnjih bolesti od stoljeća glasovito kupatilo

LIPIK (Slavonija) 64° C
 u pogonu je i u ratu, zimi i ljeti

Posjetiocima kupatilo deju se kombinovane cijene opskrbe.
 PROSPEKTE ŠALJE UPRAVA KUPATILA

Stevi Ačimoviću, Zeneva. — Molim meni odmah veću sumu novca poslati na име moje stipendije, koju ne primih dve godine. Stipendija od 6. maja 1914. mješeno 120 dinara u zlatu iz ministarstva unutrašnjeg dijela. Nalazim se u osudnionom stanju sa porodičom. Ne primam nikakvu pomoć. Moje kolege primaju redovno. To i ja molim i meni odmah poslati, mislim da imam prava i ja. Veoma zahvalan Mediciner Berthold M. Pinto, Kozmaška 45. Beograd. 32117-8

Porodici Vojsislava Stojanovića, ambulatnog postnika iz Niša, Leskovac. — Draga Perso! Dobila sam od Voje kartu, javlja se iz Zeneve, živ je i zdravo. Brine za vas ne može vezi dobiti sa vama nikako. Čim pročitate moj oglas, javite mi se, da bi mogla vaš odgovor Voji dostaviti, a novac poslati vam. Pozdravlja vas Mica Slović, Glavna ulica 19, Mladenovac. 32117-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Molim raspitačite za Milorad Gordića iz Loznice, da li je živ i zdrav, pa me o tome izvjestite. Pored blagodarnosti za učenjenu dobrotu, priznaću vam trošak. Ana Gordić, Loznicu. 32123-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Molim da javite Gjokl Vasojeviću, šefu unrave fabrike žigica. Molim da mi pošaljete novac akonto plate moga muža Jovana Boškovića, ja sam bolesna već 9 mjeseci od preloma noge i ležim u postelji, a u velikoj sam oskudici. Mnovo vas poštujem i pozdravljam Mileva J. Boškovića, Laudanova 88, Beograd. 32124-8

Aleksi Aleksiću, Zeneva. — Tvoju sam posljednju kartu dobio. Nije mi jasno za plac preko puta i preko rijeke Studenice odnosno plaćanja kirije. Gradja u sumi sva stoji. Na Rudnu imam još malo. Gradja se dosta dobro drži. Sva grada što je bila kod Ibra i Studenice odnijela je voda kako na Usku tako i u Kraljevu. Ništa od gradje nisam prodao, a nema ni izgleda za prodaju. Moj Josif nije dobio ni jedan paket, nastani da mu se odmah paketi salju. Familijske: Žarkova, Stefanovića, Anđelija i ostale potpuno su dobro sa zdravljem. Mnogo te pozdravljam: Milan, Miloje i tvoj Solomon Baruch, Ušće-Kraljevo (Bezik Ušće). 32125-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. — Darinka Stojanović molim Premoviću, a i svakoga koj bi bude znao od željezničkog osoblja, da je izvesti za muža joj Petra Stojanovića, konduktora, je li živ. Molim i Gligorija Jevtića, vozovodiku ako bude znao štograd o njenom mužu, da je izvesti na adresu: Čedomir Todorović, trgovac, Niš. Darinka Stojanovićka, Niš. 32128-8

MALI OGLASI
 Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera

LJETNA POZORNICA

BELGRADER
 ORFEUM ::

HOTEL TAKOVO
 TERAZIJE 29.

DANAS
 u srijedu
 1. augusta 1917.
 u 1/2 s. na veče
 PRESTAVA
 u kerfst beogradskih
 dobrotvornih insti-
 tucija.
 sa ovim programom:

Leteći psi.
 B. BRUNS.
 Niklas sa svojim prijateljem Niki.
 Dva Leonasa.
 Niederhofer.
 Sugár Elza.
 Lotte Pernold.
 Karl Blumau.

U slučaju nepogodnog vremena predstava u sali.
 Od danas se prodaju karte u Hotelu „Takovo“.

Ulagica vrjedi kao propusnica za gradjanska lica.

OBUĆE
 ženske, dječije, sandale svih veličina sa kožnim djonom, kao i platnene obuće ima veliki izbor sa umjerenim cijenama
 RADIVOJ SAVIN I DRUG
 Kneza Mihajlova ulica broj 7.
 31805

PRVOKLANSKI BEČKI MODELI
 u ženskoj modi i sportskih šešira za jesen bluza, svilenih toaleta i svilenih šafroka. Istavljeni na ugled Park-Hotel na Kalemeđanu od 30. jula do 4. avgusta od 9-1/2 i od 3-7 sati.

Rudolf Baschel
 Park-Hotel, soba 17.

Platnenih cipela
 Sandala dječjih
 Papuća plišanih
 Papuća
 Blokeja kožnih
 " gvozdenih

Prodaže se
 na tuče i
 na par u
 radnji

Miloša Savića
 Kolarčeva ulica br. 10, Beograd.

POMADE.
 Ljubičica Krem
 Narcis Krem
 Salvador Krem
 Imamo uvođenje na stovarištu u većoj količini. Preporučujemo trgovcima po unutrašnjošći da se kod nas obrate, gdje će biti u svaku dobu podriveni. Šaljemo i poštrom uz doplatu. Cijene staine.
 KUKULIDIS I SAKELARIDES
 Kneza Mihajlova ulica 32.

Prvo ces. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo.

LJETNI RED PLOVIDBE

poštanskih i putničkih parobroda.

Vrijedi od 1. svibnja 1917. do dalje naredbe.

Primjedba: Za polazak parobroda sa svih parobrodskih stanica na Dunavu sve do Beograda, a tako isto na potočnim rijekama vrijedi srednje evropsko vrijeme.

Izvadak iz društvenoga pravilnika.

U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju najraniji dolazak i odlazak parobroda.

Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na odstupu prema upravi.

Za željezničke i paro radske veze ne jamči uprava.

I NA DUNAVU.

Niz vodu:

Iz Passau u Linic: Lokalna ladja dnevno do 26. maja u 4 sata 30 min. do podne, od 27. maja do 31. avgusta u 5 sata 30 min. do podne, od 1. rujna do daljnog samo do postaja Engelhartzell, u 6 sati 35 min. do podne. Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 3 sata po podne.

Iz Linic u Wien (Praterka): Poštanska ladja: dnevno u 9 sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna do daljnog u 8 sati po podne. Brza ladja: dnevno u 10 sati 30 min. do podne do daljnog.

Iz Wien-a (Weissgärtner) u Pozsony: dnevno u 5 sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna dnevno u 4 sati po podne.

Iz Wien-a (Weissgärtner) u Budapeštu: dnevno u 7 sati Wien Praterka " " " " 7 " 30 m. u jutru.

Iz Budapešte u Zemun-Beograd dnevno u 10 sati u veče.

Iz Mohacs u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. do podne. Iz Aljmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. do podne.

Iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sati po podne.

Iz Ujvidéka u Zemun: dnevno u 5 sati 40 min. po podne.

Stiže u Zemun dnevno u 10 sati 25. min. noću.

Stiže u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću.

Uz vodu:

Iz Linic u Passau: Lokalna ladja dnevno do 31. kolovoza u 12 sati o podne, od 1. rujna do daljnog u 12 sati o podne samo do Engelhartzell. Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 5 sati 30 min. do podne u Passau.

Iz Wien-a (Praterka) u Linic: Poštanska ladja: dnevno do daljnog u 10 sati do podne. Brza ladja: dnevno do daljnog u 7 sati do podne.

Iz Požunu u Wien (Weissgärtner): dnevno u 6 sati u jutro (Weissgärtner)

Iz Budapešte u Wien (Praterka): dnevno u 6 sati u veče.

Iz Beograda u Budapeštu dnevno u 5 sati u jutru.

Iz Zemunu u Budapeštu: dnevno u 5 sati 45 min. u jutru.

Iz Ujvidéka u B-Pestu: dnevno u 11 sati 5 min. prije podne.

Iz Vukovara u B-Pestu: dnevno u 4 sati 20 min. po podne.

Iz Aljmaša u B-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u veče.

Iz Mohaca u Budapestu: dnevno u 2 sati noću.

U Budapest stiže: dnevno u 3 sati 35 min. po podne.

4 Poštanske ladje imaju priključak na osobne vlačeve u Mohaccu za Pécs.

One poštanske ladje, koje plove iz Budapešte u Beograd i natrag imaju, izuzevši petkom kod Starog Slankamenka priključak na ladju koja plove između St. Slankamenka i Titela.

II. NA TISI u mješovitoj službi.

Niz vodu:

Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz jutra.)*

Iz T-Becse u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati do podne.

Iz Titela u